

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

01 ΝΕΑΠΟΛΗ ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟΥ	2
02 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	4
03 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ	7
04 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΒΕΡΝΤΕΝ	9
05 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ – ΕΡΓΑΣΙΕΣ	11
5.1 ΑΠΟΞΗΛΩΣΕΙΣ – ΕΠΙΧΡΩΜΑΤΩΣΕΙΣ	11
5.2 ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ - ΤΟΙΧΙΑ ΑΝΤΙΣΤΗΡΙΞΗΣ	11
5.3 ΣΤΗΘΑΙΑ – ΠΕΖΟΥΛΙΑ-ΚΑΘΙΣΤΙΚΑ	11
5.4 ΔΑΠΕΔΟΣΤΡΩΣΗ	12
5.5 ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ	12
5.6 ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ	12
5.7 ΠΕΡΓΚΟΛΕΣ – ΚΙΓΚΛΙΔΩΜΑΤΑ	12
5.8 ΦΩΤΙΣΜΟΣ	13
5.9 ΣΗΜΑΝΣΗ	13
5.10 ΦΥΤΕΥΣΗ - ΠΑΡΤΕΡΙ	13
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	15
Α. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	15
Β. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	17
Γ. ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ	18
Δ. ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ	21

01 ΝΕΑΠΟΛΗ ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟΥ

Η επαρχία Μεραμπέλλου καλύπτει το βορειοδυτικό τμήμα του νομού Λασιθίου και είναι στο μεγαλύτερο μέρος της ορεινή. Στην περιοχή της Νεάπολης - Λιμνών - Λακωνίων είναι οι μοναδικές μικρές πεδινές εκτάσεις της. Το όνομά της προέρχεται από το φρούριο Mirabello, που κατασκευάστηκε το 13ο αιώνα, στη θέση όπου σήμερα είναι το κτίριο της Περιφερικής Ενότητας Λασιθίου στην πόλη του Αγίου Νικολάου. Στο Μεραμπέλλο βρίσκεται η πρωτεύουσα του Νομού Άγιος Νικόλαος (κάτω Μεραμπέλλο), η Νεάπολη (πάνω Μεραμπέλλο), αλλά και ο παραδοσιακός οικισμός - κεφαλοχώρι Κριτσά.

Ο Δήμος Αγίου Νικολάου βρίσκεται στα βόρεια και δυτικά του νομού Λασιθίου και έχει έδρα του την πρωτεύουσα του νομού, τον Άγιο Νικόλαο και ιστορική έδρα τη Νεάπολη. Πρόκειται για παραθαλάσσιο δήμο και δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Σύμφωνα με την απογραφή του 2010¹, ο δήμος έχει συνολικά 27.074 κατοίκους και έκταση 511,99 τ. χλμ. Από τους μόνιμους κατοίκους οι 20.679 συγκεντρώνονται στη Δ.Ε. Αγίου Νικολάου ενώ οι 4.463 στη Δ.Ε. Νεάπολης. Η πόλη της Νεάπολης φιλοξενεί 2.683 κατοίκους.

Οι σπουδαιότερες πεδιάδες του νομού, εκτός από το οροπέδιο Λασιθίου, είναι αυτές της Νεάπολης, της Ιεράπετρας και της Σητείας. Ευνοείται η καλλιέργεια ελαιόδεντρων, αμπελιών, οπωροφόρων και κηπευτικών, διότι το κλίμα είναι θερμό και πλησιάζει, στην παραλία του Λιβυκού πελάγους, το υποτροπικό. Χαρακτηριστικό του πάνω Μεραμπέλλου όμως θεωρούνταν η αμυγδαλιά, και τοποθετούσε το Νομό μεταξύ των πρώτων της Ελλάδας σ' αυτήν την καλλιέργεια, κάτι που σήμερα δεν ισχύει παρόλα αυτά γίνονται προσπάθειες διάσωσης της παράδοσης της αμυγδαλιάς κυρίως από την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Τα βασικά μορφολογικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά της περιοχής του πάνω Μεραμπέλλου είναι η κυριαρχία του οικισμού της Νεάπολης, ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης υποδομών και εξυπηρητήσεων, η ανάπτυξη των παραλιακών οικισμών Σισίου και Μιλάτου χάρη στη χωροθέτηση τουριστικών χρήσεων, και της συρρίκνωσης των μικρών ορεινών οικισμών, των

¹ <http://www.statistics.gr/>

οποίων η οικονομία βασιζόταν στην ήπια πρωτογενή παραγωγή, η οποία ωστόσο κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες έχει συρρικνωθεί σημαντικά.

Σύμφωνα με την απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής το 2010², στη Δημοτική Ενότητα Νεάπολης (πρώην δήμος) αντιστοιχούν 4.463 κάτοικοι. Παρατηρείται σταθερή πληθυσμιακή συρρίκνωση. Η πληθυσμιακή μείωση είναι κυρίως συνέπεια της αδυναμίας συγκράτησης των νέων από ένα σημαντικό τμήμα των οικισμών μικρού μεγέθους της περιοχής, με αποτέλεσμα τη μερική εγκατάλειψή τους, λόγω της χαμηλής παραγωγικότητάς τους, της οικονομικής τους εξάρτησης από τα μεγαλύτερα κέντρα, της έλλειψης συνοχής ανάμεσά τους, της συρρίκνωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην περιοχή. Το υπόλοιπο του πληθυσμού, που απέμεινε στους διάσπαρτους και εγκαταλελειμμένους ορεινούς οικισμούς, απορροφάται από την πόλη της Νεάπολης, όπου σταδιακά χάνει το ρόλο της ως οικιστικού κέντρου των αγροτικών οικισμών του κεντρικού και βόρειου Μιραμπέλλου, με τη συγκέντρωση των κοινωνικών αλλά και τεχνικών υποδομών στην πρωτεύουσα του Δήμου ή λόγω της γενικότερης αναδιοργάνωσης του κράτους λόγω της «κρίσης» στην κατάργηση ή μεταφορά πολλών υπηρεσιών και υποδομών εκτός διοικητικών ορίων δήμου.

Πριν την εφαρμογή του Καλλικράτη, χωρικά, οι υπηρεσίες συγκεντρώνονταν κυρίως στη Νεάπολη, στην οποία η απασχόληση υπερέβαινε κατά πολύ τη μέση (63%), λόγω του ρόλου διοικητικού κέντρου που έπαιξε η πόλη στο Ν. Λασιθίου. Η οικονομία της πόλης της Νεάπολης συγκροτούνταν γύρω από την προσφορά διοικητικών υπηρεσιών, υπηρεσιών υγείας. Τα δικαστήρια και το σωφρονιστικό ίδρυμα (φυλακή) συνέβαλαν πάντα στην τοπική οικονομία, τόσο σε επίπεδο εισοδήματος όσο και απασχόλησης, ενώ ταυτόχρονα τονώνουν την εμπορική και κατασκευαστική δραστηριότητα.

Η Νεάπολη δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη τουριστική ανάπτυξη. Το μοναδικό κατάλυμα που βρίσκεται στην πόλη είναι δυναμικότητας μόλις 21 κλινών. Ο υψηλός βαθμός προσβασιμότητας και η κεντροβαρής θέση του οικισμού στον οδικό άξονα Ηρακλείου – Χερσονήσου - Μαλίων - Αγ. Νικολάου (τμήμα του ΒΟΑΚ), και η απόσταση από το Ηράκλειο, αποτελεί την κύρια πύλη επισκεπτών στην Κρήτη, αποτελούν σημαντικά συγκριτικά αναπτυξιακά πλεονεκτήματα.

² <http://www.statistics.gr/>

02 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ³

Η **Νεάπολη** δεσπόζει στο κέντρο της καταπράσινης κοιλάδας του Μεραμβέλλου. Βρίσκεται σε υψόμετρο 230 μέτρων, πάνω στον αυχένα που ενώνει τα όρη της Καβαλαράς και του Τιμίου Σταυρού, δίπλα στον Εθνικό οδικό δίκτυο της Κρήτης (ΒΟΑΚ), σε απόσταση 50 χλμ. ανατολικά του Ηρακλείου και 14 χλμ. βόρειο – δυτικά του Αγ. Νικολάου.

Είναι η ιστορική⁴ πρωτεύουσα του Δήμου, μια πόλη με πλούσια ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά και δυναμικό πολιτιστικό παρόν.

Το παλαιότερο όνομα της κατά την Ενετοκρατία ήταν **Καινούριο Χωριόν**⁵ (Villa Nuova) **των Καρών**,⁶ όπου ήταν η έδρα⁷ του Ενετού Φεουδάρχη. Το ίδιο Καστρόσπιτο, που βρίσκεται στην Απάνω Γειτονιά της Νεάπολης, χρησιμοποιήθηκε ως έδρα (Ζαμπίτ - Χανέ) του Τούρκου Διοικητή, κατά την Οθωμανική περίοδο. Για πολλούς αιώνες η Νεάπολη ήταν ο

³ **Μαρία Γ. Σεργάκη**, Νεάπολη 15-10-2015, m.g.sergaki@hotmail.com

⁴ Ο ορισμός της Νεάπολης ως ιστορικής πρωτεύουσας του Δήμου Αγ. Νικολάου έγινε το 2010, κατά τη δημιουργία του Καλλικρατικού Δήμου Αγ. Νικολάου, ο οποίος προέκυψε από τη συνένωση των δύο Καποδιστριακών Δήμων Αγ. Νικολάου και Νεάπολης, καθώς και της Κοινότητας Βραχασίου.

⁵ Το Καινούργιο Χωριό των Καρών εμφανίζεται στα Ενετικά αρχεία από τον 14^ο αιώνα. Δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την χρονολογία της ίδρυσής του, για την προέλευση του ονόματός του, καθώς και την ταυτότητα του «Παλαιού Χωρίου», το οποίο υποκατέστησε.

⁶ Καρές ονομαζόταν επί Ενετικής περιόδου η κοιλάδα του Μεραμβέλλου, στο κέντρο της οποίας κείται η Νεάπολη

⁷ Σώζεται ολόκληρο σχεδόν το εκτεταμένο κτιριακό συγκρότημα του ενετού Φεουδάρχη, που στη συνέχεια πέρασε στην κυριότητα του Οθωμανού Διοικητή. Το κτίριο είχε την οργάνωση ενός μικρού Φρουρίου, με ανάγλυφο το οικόσημο σε πέτρινη στήλη, ελαιοτριβείο, υδροκίνητο αλευρόμυλο και την **Αρχοντική Βρύση**, υδραγωγείο που είναι παράπλευρα στη επιβλητική είσοδο, την **Πορτέλλα**. Το συγκρότημα αυτό βρίσκεται στην **Απάνω Γειτονιά** της Νεάπολης, και σήμερα είναι εν μέρει ιδιοκτησία της οικογένειας Διαλυνά.

μεγαλύτερος⁸ οικισμός της επαρχίας⁹ και έως τις αρχές του 20ου αιώνα το Διοικητικό κέντρο της επαρχίας και του Νομού.

Οι πρώτες συνοικίες του οικισμού, που χρονολογούνται από την Ενετική περίοδο, είναι το **Λιβάδι** και η **Απάνω Γειτονιά**, οι οποίες διατηρούνται και φέρουν το ίδιο όνομα μέχρι σήμερα.

Μετά το τέλος της μεγάλης Κρητικής Επανάστασης (1866 - 69), και την εφαρμογή (1867) του Οργανικού Νόμου που προέβλεπε νέα Διοικητική οργάνωση, η Κρήτη διαιρέθηκε σε πέντε Νομούς, ένας από τους οποίους ήταν ο Νομός Λασιθίου. Ως πρωτεύουσα Νομού και έδρα της Διοίκησής ορίστηκε το **Νεοχώριο**, ή στην Τουρκική **Γενίκιοϊ**.

Πρώτος Διοικητής (Νομάρχης) του Νομού, ήταν ο Οθωμανός αξιωματούχος **Αδοσίδης Κωστής Πασά**. Κατά την περίοδο της διοίκησής του (1869 - 1873), το Νεοχώριο όχι μόνο μετονομάστηκε σε Νεάπολη αλλά και μετασχηματίστηκε, αποκτώντας μορφή και οργάνωση πόλης.

Ο Αδοσίδης οργάνωσε το Διοικητικό της Κέντρο δημιούργησε την **Κεντρική Πλατεία** και τον **Δημοτικό Κήπο** και οικοδόμησε τα περισσότερα από τα αξιολόγα Διοικητικά κτίρια, τα περισσότερα από τα οποία διασώζονται μέχρι σήμερα:

- Το **Οθωμανικό Διοικητήριο (Σεραγάκι)**
- Το **παλιό Δικαστικό Μέγαρο και τις παλαιές Φυλακές**
- Τους **Τουρκικούς Στρατώνες**
- Το οίκημα του **Παλαιού Γυμνασίου της Νεάπολης**
- Το **Δημοτικό Κήπο**
- Το σύστημα **ύδρευσης** της πόλης και **απορροής** των όμβριων υδάτων
- Το πρώτο αναβρυτήριο (**Σαντριβάνι**) στο κέντρο της πλατείας, και τα **υδραγωγεία** στον **Αγ. Δημήτριο**, το **Βρυσάλακι** και το **Λιβάδι**
- Τις τρεις **Κεντρικές αρτηρίες της πόλης**¹⁰

Η αστική μορφή της Νεάπολης εδραιώθηκε στις αρχές του 20ου αιώνα επί Κρητικής Πολιτείας (1898 - 1913) αλλά και τα πρώτα χρόνια της Ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα. Υπάρχουν πολλά εντυπωσιακά νεοκλασικά, κτίρια, που υπογραμμίζουν τον αστικό χαρακτήρα της πόλης.

Η Νεάπολη περιβάλλεται από εξαιρετικά ενδιαφέροντες από ιστορικής και αρχιτεκτονικής άποψης οικισμούς, εξίσου παλαιούς με αυτή όπως η **Βουλισμένη**, το **Χουμεριάκο**, οι **Βρύσες**, η **Φουρνή**, το **Καστέλλι**. Ο καθένας από αυτούς έχει να δικά του ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά.

Μοναδικό στον ελλαδικό χώρο οικιστικό συγκρότημα αποτελούν τα λεγόμενα **Μετόχια της Νεάπολης**. Βρίσκονται σε φυσικό περιβάλλον σπάνιας ομορφιάς, που έχει μείνει αναλλοίωτο, μιας και οι επεμβάσεις που έχει δεχθεί παραμένουν ελάχιστες μέχρι σήμερα.

Σε κανένα μέρος της Ελλάδας, εκτός από το Άγιο Όρος, δεν θα συναντήσει ο επισκέπτης τόσα Μοναστήρια (**Αρετίου, Καρδαμούτσας, Κρεμαστών, Κεράμου, της Κουφής Πέτρας κ.α.**) όσα την περιοχή της Νεάπολης. Μερικά κατασκευάστηκαν επί Ενετικής και άλλα επί Οθωμανικής περιόδου. Όλα έχουν σπουδαία ιστορία και σημαντική συμμετοχή στους εθνικούς αγώνες της Κρήτης. Τα περισσότερα από αυτά έχουν αποκατασταθεί τα τελευταία χρόνια,

⁸ Το 1583 κατά την απογραφή του Ενετού λογιστή Πέτρου Καστροφύλακα το Καινούργιο Χωριό έχει πληθυσμό 1272 άτομα σε συνολικό πληθυσμό της επαρχίας 9486 κατοίκους. Κατά τη απογραφή των Οθωμανών το 1671, παρ' όλη τη δραματική μείωση του πληθυσμού λόγω του πολυετούς πολέμου με τους Οθωμανούς για την κατάκτηση του νησιού, πάλι είναι ο μεγαλύτερος οικισμός με 293 υπόχρεους σε φόρο κατοίκους.

⁹ Το παλαιότερο όνομα της επαρχίας ήταν Μινώα. Μετονομάστηκε σταδιακά σε επαρχία Μεραμπέλλου, κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα.

¹⁰ Πρόκειται για τις οδούς που σήμερα έχουν τα ονόματα: Διονυσίου Μαραγκουδάκη, Κων/νου Αδοσίδη, Κεντρική αγορά Νεάπολης.

χάρη στη φροντίδα του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη της Ι. Μ. Πέτρας και Χερρονήσου Νεκταρίου Παπαδάκη, και είναι επισκέψιμα.

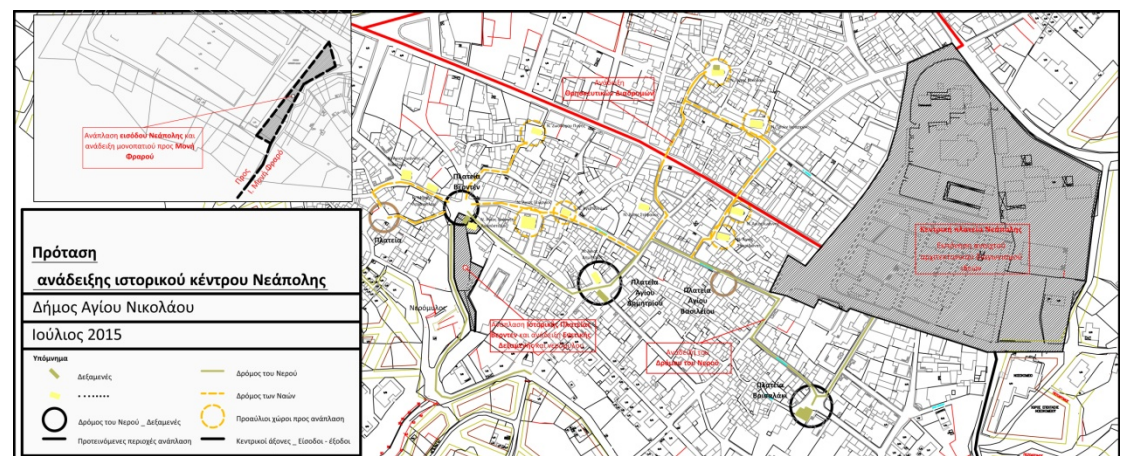
Αξιόλογα ιστορικά και αρχαιολογικά μνημεία στην περιοχή της πόλης είναι η Καθολική Μονή του Αγ. Αντωνίου στην περιοχή **Φραρώ** και η αρχαία πόλη της **Δρήρου**.

Το όνομα της περιοχή **Φραρώ** μεταξύ Νεάπολης και Βουλισμένης προέρχεται από παραφθορά της ονομασίας των FRATRES MINORES, Ελασσόνων Αδελφών του Τάγματος του Αγ. Φραγκίσκου της Ασίζης. Η ιδιαίτερη φυσική ομορφιά του τόπου, οδήγησε τους Φραγκισκανούς καλόγερους να οικοδομήσουν εκεί την μονή του Αγίου Αντωνίου την οποία κατείχαν από το τέλος του 13ου μέχρι τα μισά του 17ου αιώνα.

Εκεί έκανε τα πρώτα του εκκλησιαστικά βήματα ο Πέτρος Φιλάργης. Γεννήθηκε στη Νεάπολη (Villa Nuova) των Καρών γύρω στο 1340 από φτωχούς γονείς. Δέχτηκε το μοναχικό σχήμα και εξελίχτηκε σε εξέχουσα φυσιογνωμία στον ευρωπαϊκό κόσμο της εποχής του, ώστε τον Ιούνιο του 1409 ο Πέτρος εκ Κρήτης, Καρδινάλιος Μεδιολάνων (Μιλάνου), έφτασε στο ανώτατο αξίωμα του **Ποντίφικα** (Πάπα) της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας με το όνομα **Αλέξανδρος ο Ε΄**.

Δρήρος: Σε απόσταση 2,50 χιλ. ΒΑ της πόλης, στην περιοχή Χώρες, βρίσκονται τα ίχνη της σημαντικής Δωρικής πόλης **Δρήρου** (1200-200 π.Χ.) Η Δρήρος είναι η πρώτη πόλη - κράτος στον ελλαδικό χώρο όπου, πριν από το Σόλωνα, θεσπίστηκαν Νόμοι. Αξιόλογα ευρήματα του χώρου αποτελούν, ο πεσσός πάνω στο οποίο αναγράφεται ο όρκος των Δρηρίων εφήβων, τα τρία σφυρήλατα αρχαϊκά αγαλμάτια από λεπτό χάλκινο έλασμα μοναδικά στο είδος τους, το Γοργόνιο, ο Ναός του Δελφίνιου Απόλλωνα του 8ου αιώνα κλπ. Οι ανασκαφές είναι σε εξέλιξη.

03 ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Ο δημόσιος χώρος δεν αποτελεί τα απομεινάρια της οικοπεδοποίησης ούτε πρόκειται για το «δημόσιο» που στις μέρες μας έχει ενοχοποιηθεί και βάλλεται. Χρειαζόμαστε το δημόσιο χώρο για να φιλοξενήσει την επικοινωνία, την αλληλεπίδραση της ιδιωτικότητας. Είναι ένα πεδίο δράσης στο οποίο αλληλεπιδρούν συλλογικότητες και συνεργάζονται άτομα για την επίτευξη κοινών δράσεων.

Σε εποχές όπου όλα είναι θέμα διαπραγμάτευσης είναι πολύ σημαντικό να διεκδικήσουμε το δημόσιο χώρο, με τη μορφή οργανωμένου κοινόχρηστου χώρου, προίων μελέτης και προσεκτικού σχεδιασμού. Το υψηλής ποιότητας κοινόχρηστο περιβάλλον αναδεικνύει την ποιότητα ζωής, την ταυτότητα και βοηθά στη σωστή λειτουργία της πόλης, τόσο στην καθημερινότητα όσο σε στιγμές χαράς αλλά και κρίσης.

Ο δημόσιος χώρος είναι αγαθό και αντικείμενο διεκδίκησης. Στης πόλης όπου στους δημόσιους χώρους ασκείτε τεράστια πίεση για τη χρήση αναψυχής, εμπορίου, αυτοκινήτων, κ.α. πρέπει να επιλέξουμε να πιέσουμε υπέρ της υψηλής ποιότητας και αξίας αυτού του αγαθού.

Στα πλαίσια αυτής της φιλοσοφίας αλλά και με γνώμονα την ανάδειξη: της ιστορικότητας της πόλης, της παράδοσης του νερού, του πολύ ενδιαφέροντος συμπλέγματος μικρών κυρίως μονόχωρων ναών αλλά και της αστικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των παραδοσιακών συνόλων, ο δήμος Αγίου Νικολάου προχωρά στην ωρίμανση της «**Πρότασης Ανάδειξης Ιστορικού Κέντρου Νεάπολης**». Η πρόταση αυτή βασίζεται σε ένα πολλαπλό σύστημα αστικού σχεδιασμού που περιλαμβάνει:

_ **Αστικές αναπλάσεις** (πλατείες, οδούς, πλατώματα)

_ Επανεξέταση του **κυκλοφοριακού σεναρίου - κίνησης** στην πόλης (μονοδρομήσεις, πεζοδρομήσεις, χώροι στάθμευσης κ.α.)

_ **Βελτίωση της προσβασιμότητας** και της κίνησης για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα.

_ **Μορφολογικές ρυθμίσεις** αστικού εξοπλισμού (σήμανση, διαφημιστικές πινακίδες κ.α.), όψεων.

_ **Διαχείριση κοινόχρηστου χώρου**

_ Ολοκληρωμένο σύστημα **ανάδειξης μνημείων και Ναών** (πληροφοριακές πινακίδες, φωτισμός, καθιστικά κ.α.)

Η πρόταση αποτελείται από μια σειρά σπονδυλωτών έργων και επιμέρους παρεμβάσεων με κοινούς παρόλα αυτά στόχους και συνολική ενιαία αντιμετώπιση. Στην πρόταση εντάσσονται:

1. ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός ιδεών με θέμα: «Μελέτη ανάπλασης κεντρικής πλατείας ιστορικής πρωτεύουσας Νεάπολης Δήμου Αγίου Νικολάου»

2. «Μελέτη ανάπλασης δυτικής εισόδου Νεάπολης και ανάδειξη μονοπατιού προς Μονή Φρατώ»
3. «Ανάπλαση ιστορικής πλατείας Βερντέν και ανάδειξη ενετικής κρήνης, νερόμυλων και Ι.Ν. Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου»
4. Ανάπλαση για την ανάδειξη του πρωτεύοντος δικτύου: «Δρόμος του Νερού»
5. Ανάπλαση για την ανάδειξη του συμπληρωματικού δικτύου: «Δρόμοι των Ναών».

04 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΒΕΡΝΤΕΝ

Η πλατεία Βερντέν βρίσκεται στην είσοδο της πιο παλιάς γειτονίας της Νεάπολης την «Απάνω γειτονία». Το όνομα της δόθηκε από την μάχη στην πόλη Βερντέν της Γαλλίας το 1916 και ήταν από της πιο αιματηρές και πολύνεκρες.

Περιβάλεται από 4 Ναούς, το Β' Δημοτικό Σχολείο αξιόλογο κτίριο αλλά και άλλα αξιόλογα κτίρια, κυρίως κατοικίες. Έχει πολύ ενδιαφέρον να αναφερθεί ότι εκεί βρίσκεται το νεότερο υδραγωγείο (κρήνη) κατασκευασμένο σύμφωνα με την επιγραφή το 1881 επί Δημαρχίας του Καπετάν Εμμ. Κοκκίνη (ο πρώτος εκλεγμένος Δήμαρχος της Νεάπολης). Επίσης στην περιοχή σώζονται τμήματα δυο νερόμυλων.

Το στοιχείο του νερού στην Νεάπολη είναι έντονο και δηλώνει την παρουσία του πολλαπλώς, είτε με της υποδομές που πρόσφατα αποκαλύφθηκαν από τη ΔΕΥΑΝ και έφεραν στην επιφάνεια το θολοσκεπές σύστημα αποχέτευσης είτε υπέργεια με της 4ης δεξαμενές (Βερντέν, Άγιος Δημήτριος, Βρισαλάκη, Άγιος Νικόλαος) και τα πηγάδια¹¹. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο Βερντέν περνούσε υπέργεια ένας χειμάρρος ο λεγόμενος «Κατροουλού» πιθανώς ξεκινούσε από το Πασχαλίγο και αφού τροφοδοτούσε τους νερόμυλους της περιοχής κατέληγε εκεί που σήμερα βρίσκεται το σουπερ μάρκετ Χαλκιαδάκης.

¹¹ Πηγάδια: <http://new.ims.forth.gr/?q=el/node/230#3>

Βασικός άξονας και στοιχείο του σχεδιασμού για τη νέα πλατεία είναι το νερό και η πορεία του. Οι χαράξεις στο δάπεδο συμβολίζουν το τρεχούμενο νερό ενώ η επιλογή των υλικών έγινε με τέτοιο τρόπο ώστε να ανασύρουν αντίστοιχες μνήμες (συρματοκιβώτια - καθιστικά, χυτό βοτσαλωτό δάπεδο, εμφανή σκυρόδεμα και βότσαλα).

Οι χρήσεις του χώρου είναι πολλαπλές. Έχει χωροθετηθεί υπαίθριο αμφιθέατρο 120 θέσεων, καθιστικά – μόνιμοι εκθεσιακοί χώροι που θα φιλοξενήσουν πληροφοριακές πινακίδες για τον πολιτισμό του νερού στο Μεραμπέλλο αλλά και στεγασμένοι χώροι καθιστικών. Προβλέπεται η αποκατάσταση του υπάρχοντος κτιρίου και η μετατροπή του σε χώρο εξυπηρέτησης εκδηλώσεων, WC και WC ΑΜΕΑ.

Ο δεύτερος άξονας σχεδιασμού είναι η ανάδειξη των ναών και η ένταξη τους στην συνολικότερη πρόταση. Ο Ν. Αγίου Ιωάννη που βρίσκεται στο ανατολικό άκρο της πλατείας ενσωματώνεται και αποκτά πρόσβαση από το χαμηλότερο υψομετρικά επίπεδο της πλατείας ώστε να επιτευχθεί η ελεύθερη κίνηση και κυκλοφορία σε όλα τα επίπεδα του χώρου.

05 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ – ΕΡΓΑΣΙΕΣ

5.1 Αποξηλώσεις – Επιχωματώσεις

Κατεδαφίσεις, αποξηλώσεις – καθαιρέσεις γίνονται σε όλο το χώρο.

Επιχωματώσεις θα γίνουν όπου απαιτηθεί για την διαμόρφωση και την εξομάλυνση του ανάγλυφου αλλά και στο αμφιθέατρο.

Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή για την ασφαλή εκτέλεση και ολοκλήρωση των πάσης φύσεως χωματουργικών εργασιών (εκσκαφών, επιχωματώσεων κλπ.) και για την υλοποίηση των τελικών σταθμών και υψομέτρων για κάθε κατασκευή στον χώρο σύμφωνα με τα σχέδια και τις λεπτομέρειες της μελέτης.

Γενικά όπου είναι δυνατό χρησιμοποιείται η υπάρχουσα επικάλυψη ως υπόβαθρο. Στα σημεία που υπάρχουν έντονες υψομετρικές διακυμάνσεις, ή οι ρύσεις δεν είναι οι κατάλληλες αποξηλώνεται τοπικά το υπόστρωμα για να διορθωθεί και ξανακατασκευάζεται από ελαφρά οπλισμένο σκυρόδεμα.

Για την αποκατάσταση του κτιρίου που βρίσκετε σε άμεση επαφή με το αμφιθέατρο και θα χρησιμοποιηθεί ως wc, wc ΑΜΕΑ και γκισέ για της εκδηλώσεις που θα λαμβάνουν χώρα στο αμφιθέατρο, θα γίνουν καθαιρέσεις επιχρισμάτων οροφокονιαμάτων ξύλινων κουφωμάτων αλλά και εσωτερικών πλινθοδομών καθώς αλλάζει η εσωτερική διαμόρφωση του κτιρίου.

5.2 Σκυροδέματα υποστρώματος - Τοιχία αντιστήριξης

Σκυρόδεμα κατηγορίας C12/15 άοπλο, προβλέπεται για τις στρώσεις καθαριότητας της θεμελίωσης επί εδάφους.

Σκυρόδεμα κατηγορίας C16/20 με οπλισμό κατηγορίας S500s και δομικά πλέγματα προβλέπεται για την κατασκευή του gross beton ως υπόστρωμα για τοποθέτηση κυβόλιθων (όταν δεν υπάρχει ικανό υπόστρωμα), επιστρωση τσιμεντόπλακων και λιθόστρωσης και έκχυση έγχρωμου εμφανούς σκυροδέματος. Επίσης προβλέπεται για την κατασκευή πρεκιών, σενάζ καθώς και διαφόρων χαμηλών τοιχίων, και λοιπών αρχιτεκτονικών κατασκευών από σκυρόδεμα.

Σκυρόδεμα κατηγορίας C20/25 και οπλισμό κατηγορίας S500s προβλέπεται για την κατασκευή των τοίχων αντιστήριξης, των κλιμάκων, των αναβαθμιδών του αμφιθέατρου αλλά και των βάσεων των σιρματοκιβότιων και καθιστικών.

Επιμελημένοι ξυλότυποι προβλέπονται σε όλες τις ορατές επιφάνειες σκυροδέματος καθώς και στις εξωτερικές διαμορφώσεις, με εξαίρεση εκείνων που προβλέπεται να καλυφθούν με διάφορα υλικά και κατασκευές, όπως π.χ. επιχρίσματα, βοτσαλωτό.

5.3 Στηθαία – Πεζούλια-Καθιστικά

Για λόγους λειτουργικότητας και ασφάλειας, θα κατασκευαστούν σε επιλεγμένα σημεία στηθαία από εμφανές επιμελημένο σκυρόδεμα σύμφωνα με την μελέτη.

Επίσης κατασκευάζονται και τοποθετούνται επιτόπου καθιστικά κτιστά σύμφωνα με τα κατασκευαστικά σχέδια και καθιστικά από εμφανές επιμελημένο σκυρόδεμα με εσοχή για τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων σύμφωνα με τα κατασκευαστικά σχέδια.

Βασικό αρχιτεκτονικό στοιχείο της μελέτης είναι τα σιρματοκιβώτια τα οποία θα κατασκευαστούν επιτόπου από ανοξείδωτο πλέγμα μετά από της υποδείξεις του μελετητή. Είναι απαραίτητη η προσεκτική κατασκευή των φατνωμάτων αλλά και η επιμελής πλήρωση τους.

5.4 Δαπεδόστρωση

_επίστρωση με πέτρινες πλάκες, επίστρωση τσιμεντόπλακων ή κυβόλιθοι

Πέτρινες πλάκες θα τοποθετηθούν στον προαύλιο χώρο του Ι.Ν. με τσιμεντόλασπη καθώς και μέσα στην πλατεία σε χώρους όπως φαίνονται στα σχέδια. Η επιλογή των υλικών θα γίνει με κριτήριο την αρμονική σύνδεση των υλικών.

Οι πλακοστρώσεις με τετράγωνες κυβόλιθους από τσιμέντο θα είναι χρώματος γκρι στο χώρο του πεζοδρομίου ενώ σημειακά θα εγκιβωτίσουν εγχρώμους κυβόλιθους από πέτρα όπως φαίνεται στα κατασκευαστικά σχέδια. Οι κυβόλιθοι επιλέχτηκαν τόσο για την αισθητική τους, όσο και για την ικανοποιητική αντοχή και το χαμηλό τους κόστος. Η τοποθέτησή τους θα γίνει με τσιμεντόλασπη.

Οι διαστάσεις που χρησιμοποιούνται είναι :

- 15*15 εκ. κυβόλιθος από πέτρα στα «νερά» της πλατείας

-15*15 εκ. τσιμεντοκυβόλιθος στο πεζοδρόμιο

Γενικά όπου είναι δυνατό χρησιμοποιείται η υπάρχουσα επικάλυψη των δρόμων ως υπόβαθρο.

Όλες οι πλακοστρώσεις θα υλοποιηθούν με χρήση τσιμεντοκονιάματος πάχους τουλάχιστον 2-3 εκ.

Η αποστράγγιση των ομβρίων εξασφαλίζεται με ρύση 3% της επιφάνειας προς το κανάλι αποροής ομβρίων.

_επίστρωση με χυτό βοτσαλωτό δάπεδο

Το έγχρωμο βοτσαλωτό δάπεδο θα εφαρμοστεί μετά από την εφαρμογή δειγμάτων ώστε να επιλεγεί το χρώμα αλλά και τα μεγέθη των βότσαλων υπό την επίβλεψη του επιβλέποντα.

5.5 Επιχρίσματα

Τα επιχρίσματα που χρησιμοποιούνται είναι σε τρία χέρια, όπου στο τελευταίο χέρι εφαρμόζονται είτε τριπτά μαρμαροκονιάματα, είτε πατητά με έγχρωμο σοβά, ανάλογα πως διευκρινίζεται στην εκάστοτε περιοχή επέμβασης. Σε επιχρίσματα που εφαρμόζονται επί επιφάνειας σκυροδέματος με ξυλότυπους τύπου μπετοφόρμ, χρησιμοποιείται συγκολλητική ρητίνη με χαλαζακά.

5.6 Χρωματισμοί

Οι επιφάνειες σοβά θα χρωματισθούν με ασβεστοχρώματα, δηλαδή φυσικές ορυκτές χρωστικές με βάση τον ασβέστη, σε αποχρώσεις λευκές ή άχρας ή άλλες σύμφωνα με τις οδηγίες της επίβλεψης.

Ακρυλικά χρώματα θα εφαρμοστούν σε συγκεκριμένες επιφάνειες κατόπιν ανάλογης προεργασίας και σε χρωματισμούς σύμφωνα με τις οδηγίες της επίβλεψης.

Οι μεταλλικές επιφάνειες θα ασταρωθούν και θα χρωματισθούν με μεταλλικές βαφές. Οι ξύλινες επιφάνειες θα εμποτιστούν και θα βαφούν.

5.7 Πέργκολες – Κιγκλιδώματα

Σε επιλεγμένες θέσεις θα τοποθετηθούν μεταλλικές πέργκολες για τη στήριξη αναρριχόμενων φυτών.

Ο σκελετός θα κατασκευαστεί από γαλβανισμένη μεταλλική σύνθετη διατομής και θα αποτελείται από κατακόρυφους ορθοστάτες και οριζόντια φατνώματα με ξύλινες δοκίδες σύμφωνα με τα κατασκευαστικά σχέδια.

Τα κιγκλιδώματα θα κατασκευαστούν από γαλβανισμένα μεταλλικά στοιχεία μετά από υποδείξεις του μελετητή.

5.8 Φωτισμός περιβάλλοντα χώρου - Ισχυρά ρεύματα

Ο φωτισμός της περιοχής ανάπλασης συμβάλλει στην περαιτέρω ανάδειξη της. Επιλέγονται ποιοτικά φωτιστικά σώματα με μεγάλη διάρκεια ζωής, υψηλής έντασης λαμπτήρες σε συνδυασμό με ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης ρεύματος.

Οι απαιτούμενες εργασίες φωτισμού του περιβάλλοντος χώρου περιλαμβάνουν ηλεκτρολογική εγκατάσταση δηλαδή εγκατάσταση κιβωτίου ηλεκτρικής διανομής(πίλαρ), κατασκευή υπογείου δικτύου διέλευσης καλωδίων και φωτιστικά σώματα, ενώ υπογειοποιείται το δίκτυο της ΔΕΗ.

Τα φωτιστικά σώματα περιλαμβάνουν φωτιστικά επί ιστών, επίτοιχα, γραμμικά (ledοταινίες) κάτω από παγκάκια και αναβαθμούς, επιδαπέδια και προβολείς για την ανάδειξη της κρήνης. Όλα τα φωτιστικά είναι τεχνολογίας LED με όλα τα πλεονεκτήματα που αυτά προσφέρουν. Οι θέσεις και το είδος των φωτιστικών ορίζονται στις οριζοντιογραφίες Τεχνικές λεπτομέρειες αναφέρονται στο αντίστοιχο τεύχος των Τεχνικών Προδιαγραφών Η/Μ.

5.9 Σήμανση

Στα απαραίτητα σημεία, όπου είναι αναγκαίο για την σωστή κυκλοφορία των οχημάτων ή την απαγόρευση στάθμευσης και την ανάδειξη των μνημείων τοποθετούνται σημάσεις με πινακίδες που έχουν ειδική μεμβράνη υψηλής ανακλαστικότητας και αντοχής.

Επίσης προτείνεται να τοποθετηθούν επιγραφές πλησίον των μνημείων με τα βασικά ιστορικά τους στοιχεία καθώς και στην διαμορφωμένες εσοχές στα καθιστικά επί της πλατείας.

5.10 Φύτευση - Παρτέρι

Η φύτευση αποτελεί ένα βασικό στοιχείο της επέμβασης στους κοινόχρηστους χώρους και η επιλογή γίνεται με βάση την εγχώρια χλωρίδα και την κλίμακα του κάθε χώρου.

Στο χώρο που τοποθετούνται οι μεταλλικές πέργκολες για τη στήριξη αναρριχόμενων φυτών, επιλέγεται να φυτευτούν φυλλοβόλα φυτά όπως βουκαμβίλιες, αγιόκλημα και γιασεμί.

Στην παρτέρια – συρματοκιβώτια μεταφυτεύεται τα υπάρχοντα δέντρα και συμπληρώνεται με μουριές ή χαρουπιές.

Σε θέσεις φύτευσης που είναι σε εγγύτητα με κτίρια ή κτίσματα, ειδικά εκεί που φυτεύονται φυτά μεγάλης ανάπτυξης, προτείνεται η τοποθέτηση στο έδαφος στο οποίο εγκιβωτίζεται και φυτεύεται, προκειμένου να προστατευτεί οι κατασκευές από μελλοντική ανεξέλεγκτη ανάπτυξη του ριζικού συστήματος.

θα γίνει προμήθεια κηποχώματος όπου χρειαστεί, μεταφορά επί τόπου και διάστρωση του σε θέσεις παρτεριών.

Επίσης προβλέπεται σύστημα αυτόματου ποτίσματος ώστε να εξασφαλίζεται η συχνότητα και η οργάνωση στον χρόνο ποτίσματος.

Η δαπάνη που απαιτείται είναι **255.000,00** ευρώ χωρίς ΦΠΑ ενώ με ΦΠΑ **313.650,00** και θα καλυφθεί από πιστώσεις **Σ.Α.Τ.Α**

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ
Άγιος Νικόλαος 04-04-2016

ΝΑΤΑΛΙΑ ΠΑΓΚΑΛΟΥ
Πολιτικός Μηχανικός

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ
Μηχανολόγος Μηχανικός

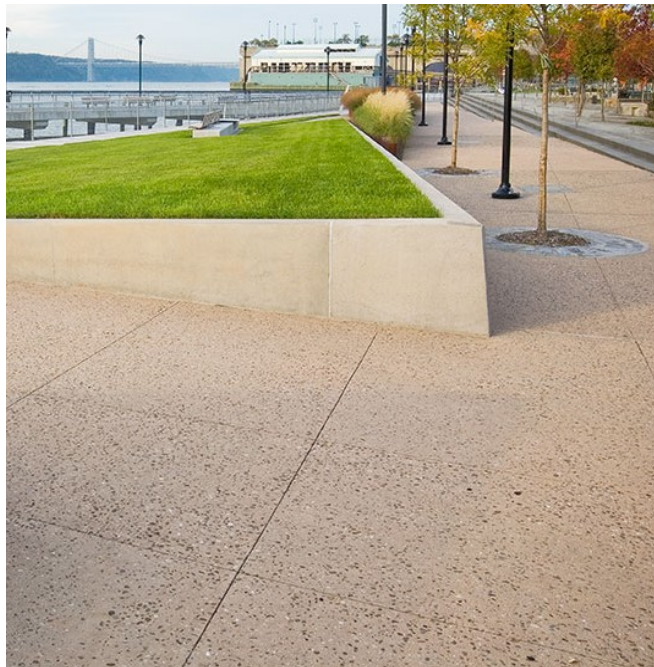
ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ
Άγιος Νικόλαος 04-04-2016
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

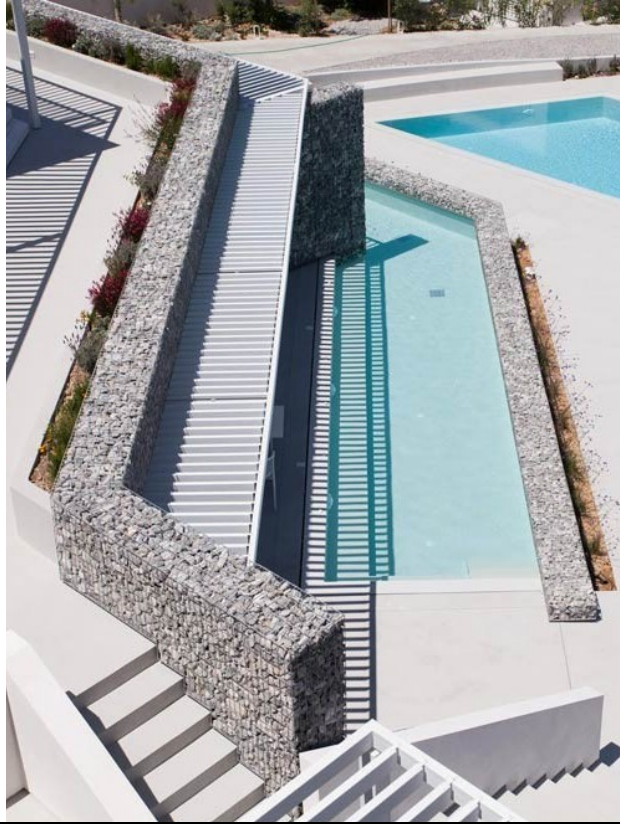
ΜΑΡΙΑ ΑΔΑΜ ΠΡΑΤΣΙΝΑΚΗ
Αρχιτέκτονας Μηχανικός

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Άγιος Νικόλαος 04-04-2016
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΗΣ
Τοπογράφος Μηχανικός

Α. Προτεινόμενα υλικά – Παραδείγματα

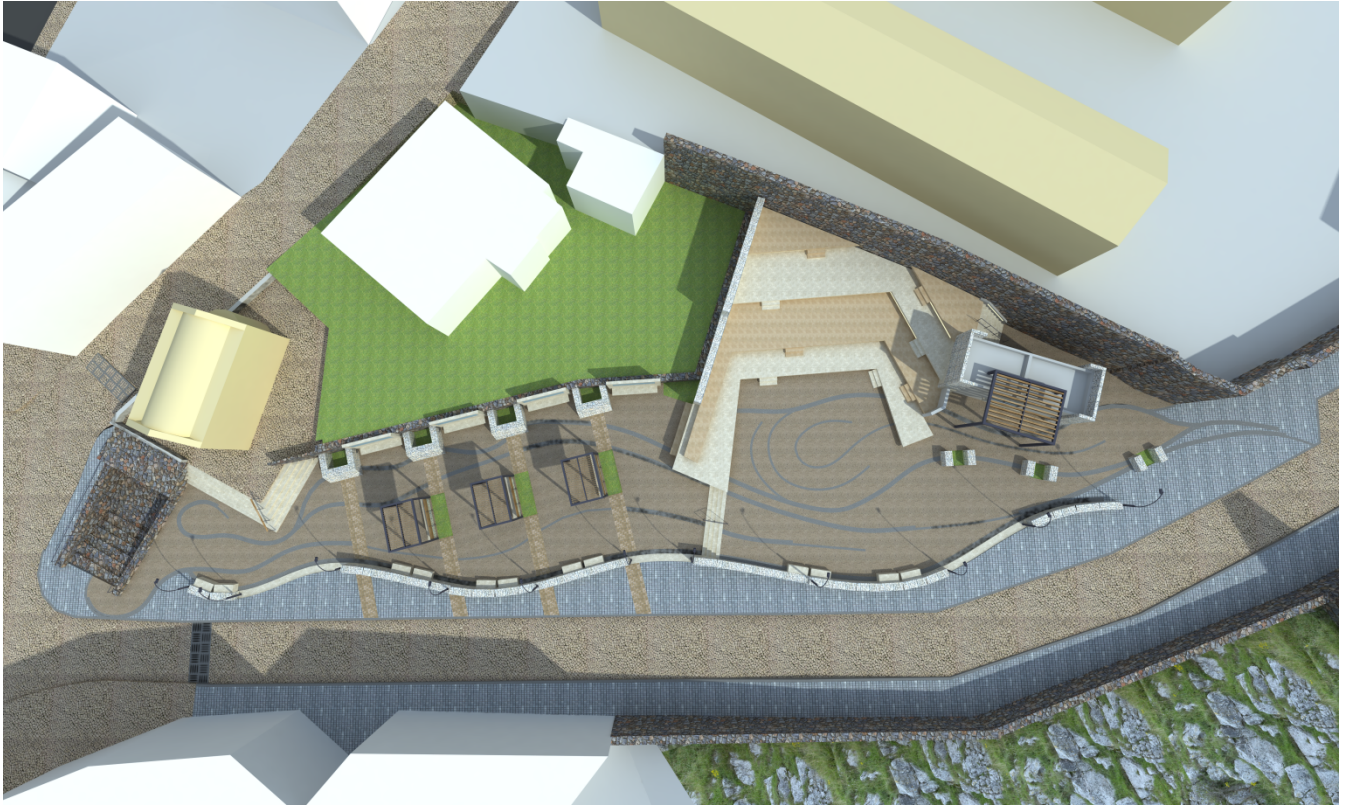

Β. Φωτογραφική τεκμηρίωση – υφιστάμενη κατάσταση

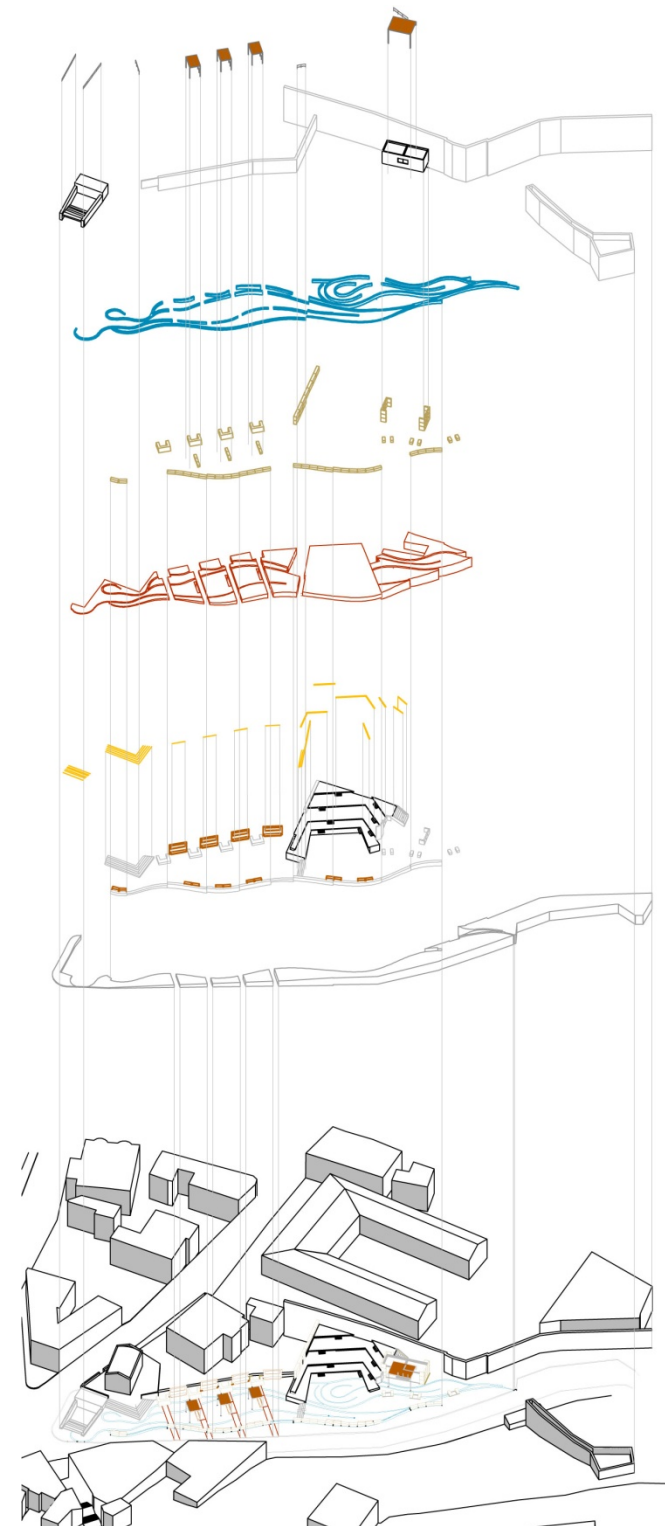
Γ. Φωτορεαλιστική απεικόνιση

Δ. Αξονομετρική ανάλυση της ιδέας

Πέργολες και κιγκλιδώματα
Μεταλλική κατασκευή

Υφιστάμενες κατασκευές

Χάραξης στο δάπεδο (νερό)

Κατασκευές από σύρματοκιβώτια

Δάπεδο από χυτό βοτσαλωτό

Φωτιστικά

Κατασκευές από εμφανές σκυρόδεμα

Περιμετρικό πεζοδρόμιο